

АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПОЛЬОВОЇ СІВОЗМІНИ В ТОВ «ДУБОВА» УМАНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В.В. БОРИСЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук,

Д.О. СІВАШ, магістр

Уманський національний університет садівництва

Наразі багатьом аграріям відомо, що сівозміна має дуже велике значення для отримання кращих врожаїв тих чи інших сільськогосподарських рослин. Адже для кожної культури існують як відмінні і хороші попередники, так і не задовільні. Тому, сівозміна – це не просто ланка випадкових чергувань рослин, це науково обгрунтовані періодичні повторення сільськогосподарських культур у часі і просторі, але рідше в часі.

Сівозміна є досить вдалим інструментом, який дає змогу вирішувати чимало завдань — як агрономічних, так і економічних. Вона здатна без додаткових витрат значно підвищити врожайність різних культур, більшість з яких негативно реагують на вирощування в умовах беззмінного посіву або монокультури. Сьогодні змінилися пріоритети, організація і системи функціонування сільськогосподарської галузі. Бо тепер свої правила диктують ринок, попит, ціна на продукцію. А коло «лідуючих» культур за цим показником зазвичай обмежене.

Тож орієнтуються на ті культури, які заздалегідь мають високу рентабельність, завдяки чому навіть у разі зменшення ціни, прибутки все одно отримаєш. Тому і зменшуються площі деяких культур не лише через зниження попиту, а й через низьку рентабельність і неготовність аграріїв ризикувати.

У фермерському господарстві ТОВ «Дубова» Уманського району Черкаської області прийнята до освоєння відповідна зерно-просапна сівозміна із наступним чергуванням культур:

1. Соя;
2. Пшениця озима;
3. Кукурудза;
4. Ячмінь ярий;
5. Кукурудза на силос;
6. Пшениця озима;
7. Соняшник.

На основі презентованої сівозміни ми можемо повідомити, що два поля сівозміни було відведено під пшеницю озиму.

Розташування пшениці озимої в сівозміні агрофірми забезпечувало рекомендований для цієї культури термін повернення на попереднє місце вирощування в другому та шостому полі, так як за даними переважної більшості вчених термін чергування повинен становити не менше одного року.

Що стосується нашого господарства, то тут пшеницю озиму вирощують після рекомендованих попередників: сої та кукурудзи на силос. Згідно наукових публікацій сою, у зоні Лісостепу вважають відмінним попередником, адже вона поліпшує структуру ґрунту, не позбавляє його азоту і знижує

забур'яненість посівів. Також існує думка, що чим сильніше розвинений травостій зернобобових культур, тим вони більше впливають на врожайність слідуєчої рослини. Звідси за рахунок вирощування ультраранніх сортів цієї культури, а також враховуючи температурні коливання зміщення строків сівби озимини на кінець жовтня–початок листопада, є імовірність отримати дружні і якісні сходи озимини.

В третьому полі нашого господарства, після одного з кращих попередників – пшениці озимої, вирощується кукурудза. Згідно даних науковців кукурудза відносять до групи малочутливих до беззмінного вирощування культур, які здатні забезпечувати досить високий урожай протягом кількох років при повторному вирощуванні. Мичкувата коренева система є дуже розгалуженою із глибоким проникненням коріння у ґрунт. Тому для одержання високих урожаїв насіння дуже важливо, щоб верхній шар ґрунту (30–60 см) був достатньо зволожений. З цього боку саме озимі зернові культури являються кращими для неї попередниками.

Ячмінь ярий, який вирощують у четвертому полі, на нашу думку забезпечений добрим попередником – кукурудзою на зерно. В цьому випадку, за вказаного чергування він вирощується після зернового попередника, а це дає можливість якісно і вчасно підготувати поле під посів навесні наступного року.

Завдяки відносно вдало підібраній структурі посівних площ, у нашому господарстві вдалося в сьомому полі для соняшника використати в якості відмінного попередника – пшеницю озиму, після якої у ґрунті залишається більше води і поживних речовин.

У першому полі зерно-просапної сівозміни розміщена соя, яка забезпечена таким попередником як – соняшник. Хоча ця олійна культура і призводить до погіршення фітосанітарного стану посівів сої за рахунок збільшення кількості бур'янів та значної кількості падалиці, але в подальшому вона ліквідовується за допомогою внесення гербіцидів та проведення міжрядних обробітків.

Отже, можна зробити висновок, що в цілому польову семипільну сівозміну ТОВ «Дубова» Уманського району Черкаської області можна вважати доброю, тому що сільськогосподарські культури тут вирощують після рекомендованих для зони попередників.